

הַלְבוֹת בְּלִי הַמִּקְדָּשׁ פֶּרֶק ג

א. זָרַע לֹוִי כָּלוּ מִבְּדֵל לַעֲבוֹדַת הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמָר "בַּעַת הַהִיא, הַבְּדִיל ה' אֶת-שֵׁבֶט הַלְוִי" (דברים י, ח); וּמִצּוֹת עָשָׂה לַהֲיוֹת הַלְוִיִּים פְּנוּיִין וּמוֹכְנִין לַעֲבוֹדַת הַמִּקְדָּשׁ, בֵּין רָצוּ בֵּין שְׁלֹא רָצוּ שֶׁנֶּאֱמָר "וְעָבַד הַלְוִי הוּא, אֶת-עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד" (במדבר יח, כג). וְכֵן לֹוִי שִׁקְבַּל עָלָיו כָּל מִצְוֹת לֹוִיָּה חוּץ מִדְּבַר אֶחָד, אֵין מִקְבְּלִין אוֹתוֹ עַד שִׁקְבַּל אֶת כָּלָן.

ב. עֲבוֹדָה שְׁלֵהֵן הִיא שִׁיְהִיו שׁוֹמְרִין אֶת הַמִּקְדָּשׁ, וְיִהְיוּ מֵהֵן שׁוֹעֲרִין לַפֶּתַח שְׁעָרֵי הַמִּקְדָּשׁ וּלְהַגִּיף דִּלְתוֹתָיו; וְיִהְיוּ מֵהֵן מְשׁוֹרְרִין לְשׁוֹרֵר עַל הַקָּרְבָּן בְּכָל יוֹם, שֶׁנֶּאֱמָר "וְיִשְׂרָאֵל, בְּשֵׁם ה' אֱלֹהָיו כָּכָל-אֶחָיו, הַלְוִיִּים" (דברים יח, ז) אֵינָה הוּא שְׂרוֹת שֶׁהוּא בְּשֵׁם ה', הֵוִי אוֹמֵר זֹו שִׁירָה.

ג. וּמִתִּי אוֹמְרִין הַשִּׁירָה: עַל כָּל עוֹלוֹת הַצִּבּוֹר הַחוּבָה, וְעַל שְׁלָמֵי עֲצֶרֶת בַּעַת נְסוּךְ הַיֵּין; אָבֵל עוֹלוֹת נִדְבָה שֶׁמִּקְרִיבִין הַצִּבּוֹר לְקִיץ הַמַּזְבֵּחַ, וְכֵן הַנִּסְכִּין הַבָּאִין בַּפָּנִי עֲצֻמָּן אֵין אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן שִׁירָה.

ד. לֹוִי הָאוֹנֵן, מִתֵּר לַעֲבֹד וּלְשׁוֹרֵר. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנִים עֶשֶׂר לְוִיִּים עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן בְּכָל יוֹם, לוֹמֵר שִׁירָה עַל הַקָּרְבָּן; וּמוֹסִיפִין עַד לַעֲוֹלָם. וְאֵין אוֹמְרִין שִׁירָה אֵלָּא בַּפֶּה בְּלֹא כָּלִי שְׁעִיקָר הַשִּׁירָה שֶׁהִיא עֲבוֹדָתָם, בַּפֶּה.

ה. וְאַחֲרֵים הָיוּ עוֹמְדִים שֵׁם מִנְּגִנִּין בְּכָלִי שִׁיר מֵהֵן לְוִיִּים וּמֵהֵן יִשְׂרָאֵלִיִּים מִיַּחֲסִין הַמְּשִׁיאִין לַכֹּהֲנָה, שְׁאִין עוֹלָה עַל הַדּוֹכָן אֵלָּא מִיַּחֲס; וְאֵין אֵלּוֹ הַמְּשׁוֹרְרִים עַל פִּי הַכֹּלִים, עוֹלִין לְמִנִּין הַשְּׁנִים עֶשֶׂר.

ו. וּבִמָּה הֵם מִנְּגִנִּין, בְּנִבְלִים וּחֲלִילִים וְכַנּוֹרוֹת וְחִצּוֹצְרוֹת וְהַצִּלְצֹל. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי נִבְלִים, וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁשָׁה; וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי חֲלִילִים, וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר; וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁתֵּי חִצּוֹצְרוֹת, וְלֹא מוֹסִיפִין עַל מֵאָה וְעֶשְׂרִים; וְאֵין פּוֹחֲתִין מִתְּשַׁעַה כְּנּוֹרוֹת, וּמוֹסִיפִין עַד לַעֲוֹלָם; וְהַצִּלְצֹל, אֶחָד בַּלְבָּד.

ז. בִּימֵי הַמוֹעֲדוֹת כָּלָם, וּבִרְאשֵׁי חֳדָשִׁים, הָיוּ הַכּוֹהֲנִים תּוֹקְעִים בַּחֲצוֹצְרוֹת בְּשַׁעַת הַקָּרְבָּן, וְהַלְוִיִּים אוֹמְרִין שִׁירָה שֶׁנֶּאֱמָר "וּבַיּוֹם שִׁמַּחְתֶּם וּבַמוֹעֲדֵיכֶם, וּבִרְאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת" (במדבר י, ?).

ח. הַחֲצוֹצְרוֹת הֵינָה נַעֲשִׂית מִן הָעֶשֶׂת שֶׁלְכֶסֶף: עָשָׂה אוֹתָהּ מִן הַגְּרוֹטָאוֹת שֶׁלְכֶסֶף, כְּשֶׁרָה; מִשְׁאָר מִיָּנִי מִתְּכוֹת, פְּסוּלָה. וְהַחֲלִילִין שֶׁהָיוּ מִנְּגִנִּין בָּהֶן הָיָה אֲבוֹב שְׁלֵהֵן שֶׁלְקָנָה, מִפְּנֵי שֶׁקוֹלוֹ עָרֹב; וְלֹא הָיָה מְחִלֵּק אֵלָּא בְּאֲבוֹב יְחִידִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחִלֵּק יָפָה.

ט. בְּשָׁנִים עֶשֶׂר יוֹם בַּשָּׁנָה, הַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵי הַמַּזְבֵּחַ בַּשְּׁחִיטָה פֶּסַח רֵאשׁוֹן, וּבַשְּׁחִיטָה פֶּסַח שְׁנִי, וּבַיּוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁלְפֶסַח, וּבַיּוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁלְעֶצֶרֶת, וּבַשְּׁמוֹנֶת יְמֵי הַחֵג. וְהַחֲלִיל זֶה דוֹחָה שַׁבָּת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חֲלִיל שֶׁלְקָרְבָּן, וְהַחֲלִיל שֶׁלְקָרְבָּן עֲבוֹדָה הוּא, וְדוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

י. אֵין בֶּן לֹוִי נִכְנָס לַעֲזֹרָה לַעֲבוֹדָתוֹ, עַד שִׁילְמִדּוּהוּ חֲמֵשׁ שָׁנִים תַּחֲלָה: שֶׁנֶּאֱמָר "זֹאת, אֲשֶׁר לְלִוִּים: מִבֶּן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה"

(במדבר ח, כד), וכתוב אחד אומר "מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה" (במדבר ד, ג; ועוד שש פעמים בהמשך הפרק) הא פיצד, חמש לתלמוד. ואינו נכנס לעבודה, עד שיגדיל ויהיה איש שנאמר "איש איש על-עבודתו" (במדבר ד, יט; במדבר ד, מט).

יא. זה שנאמר בתורה בלויים "ומִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה, ישוב מצבא העבודה" (במדבר ח, כה) אינו אלא בזמן שהיו נושאים המקדש ממקום למקום, ואינה מצוה הנוהגת לדורות. אבל לדורות, אין הלוי נפסל בשנים; ולא במומין אלא בקול כשיתקלקל קולו מרב הזקנה, יפסל לעבודתו במקדש. ויראה לי שאינו נפסל אלא לומר שירה, אבל יהיה מן השוערים.

יב. שמואל הראה ודויד המלך, חלקו הלויים לעשרים וארבע משמרות; ועובד משמר בכל שבת. וכל אנשי המשמר, מחלק אותם ראש המשמר לבתי אבות; וכל יום מימי השבת, עובדים בו אנשים ידועים. וראשי האבות מחלקין אלו העובדים ביום שלהן, איש איש על עבודתו.

יג. וכל הלויים מזהרין על עבודת המזבח, שנאמר "אך אל-כלי הקדש ואל-המזבח לא יקִרְבוּ, ולא ימתו" (במדבר יח, ג) לא יקִרְבוּ לעבודה, אבל לגע מתרין. וכשם שהלויים מזהרין שלא לעבד עבודת הכוהנים כִּף הכוהנים מזהרין שלא לעבד עבודת הלויים, שנאמר "גם-הם גם-אתם" (שם). וכן הלויים עצמם מזהרין, שלא יעשה אחד מלאכת חֵבֶר, שלא יסיע המשורר לשוער, ולא השוער למשורר שנאמר "איש איש על-עבודתו, ועל-משאו" (במדבר ד, מט).

יד. לויים שעבדו עבודת הכוהנים, או שסיע לוי במלאכה שאינה מלאכתו חֵיבִין מיתה בידי שמים, שנאמר "ולא ימתו" (במדבר יח, ג); אבל כוהן שעבד עבודת לוי אינו במיתה, אלא בלא תעשה.

הלכות כלי המקדש פרק ד

א. הכוהנים הבדלו מכלל הלויים לעבודת הקרפנות, שנאמר "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים" (דברי הימים א כג, יג); ומצות עשה היא להבדיל הכוהנים, ולקדשם ולהכניסם לקרבן שנאמר "וקדשתו כי-את-לחם אלהיך, הוא מקריב" (ויקרא כא, ח). וצריך כל אדם מישראל לנהג בו כבוד הרבה, ולהקדים אותם לכל דבר שבקדשה, לפתח ראשון ולכרך ראשון, ולטל מנה יפה ראשון.

ב. משה רבנו חלק הכוהנים לשמונה משמרות, ארבעה מאלעזר וארבעה מאיתמר; וכן היו עד שמואל הנביא. ובימי שמואל, חלקם הוא ודויד המלך לארבעה ועשרים משמר; ועל כל משמר ומשמר ראש אחד ממנה. ועולין לירושלים לעבודה, משמר בכל שבת. ומיום השבת ליום השבת, הן מתחלפין משמר יוצא והאחר שהוא אחריו נכנס, עד שיגמרו; וחוזרין חלילה.

ג. ומצות עשה, להיות כל המשמרות שווים ברגלים; וכל שיבוא מן הכוהנים ברגל ורצה לעבד עובד וחולק עמהם,

וְאֵין אוֹמְרִין לוֹ לֶךְ עַד שִׁיגִיעַ מִשְׁמֶרֶךְ: שְׁנֵאמַר "וְכִי-יָבֹא הַלֵּוֹי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ" (דברים יח, ו).

ד. בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּקִרְבָּנוֹת הָרְגָלִים, וּבַחֲלוּק לָחֶם הַפָּנִים, וּבַחֲלוּק שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שְׁלֻעֲצָרָתוֹ. אֲבָל נְדָרִים וּנְדָבוֹת וּתְמִידִין, אֵין מְקַרִּיבִין אוֹתָן וְאֵפְלוּ בְּרָגֶל אֶלָּא מִשְׁמֶר שְׁזִמְנוּ קְבוּעַ שְׁנֵאמַר "חֶלֶק כַּחֲלֶק, יֹאכְלוּ, לְבַד מִמִּפְרִיו, עַל-הָאֲבוֹת" (דברים יח, ח): כְּלוּמַר חֶלֶק כַּחֲלֶק יֹאכְלוּ בְּקִרְבָּנוֹת הַצָּבוּר, וְאֵין חֶלֶק כַּחֲלֶק בְּשֵׁאֵר הַדְּבָרִים, שֶׁכָּבֵד חֲלָקוֹ אוֹתָן הָאֲבוֹת, וְקָבְעוּ אוֹתָן כָּל מִשְׁמֶר וּמִשְׁמֶר בְּשִׁבְתּוֹ. וְכֵן עֲבוּדַת לָחֶם הַפָּנִים, בְּמִשְׁמֶר שְׁזִמְנוּ קְבוּעַ; אֲבָל עֲבוּדַת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, בְּכָל הַמִּשְׁמֵרוֹת.

ה. וּמִנֵּין שְׁאִינוּ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּרָגָלִים שְׁנֵאמַר "מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ, מִכָּל-יִשְׂרָאֵל" (דברים יח, ו), בְּשִׁעָה שְׁכָל יִשְׂרָאֵל בָּאִין בְּשַׁעַר אֶחָד. וּמִנֵּין שְׁאִינוּ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּכוֹהֲנִים שְׁנֵאמַר "חֶלֶק כַּחֲלֶק, יֹאכְלוּ" (דברים יח, ח), וְאֵין שֵׁם מִתְּנוֹת לְהֹאכֵל אֶלָּא לְכוֹהֲנִים בְּלֶבֶד.

ו. וְכֵן כּוֹהֵן שֶׁהָיָה לוֹ קֶרֶבֶן הָרִי זֶה בָּא לְמִקְדָּשׁ וּמִקְרִיבֻ בְּכָל יוֹם שִׁירְצָה, שְׁנֵאמַר "וְיָבֹא בְּכָל-אוֹת נִפְשׁוֹ . . . וְיִשְׁרַת" (דברים יח, ו-ז): וְאֵפְלוּ חֲטָאוֹתָו וְאִשְׁמוֹ, הוּא מְקַרִּיב וּמְכַפֵּר עַל יְדֵי עֲצָמוֹ; וְהַעוֹר שֶׁלְקִרְבָּנוֹ, שְׁלוֹ. וְאִם רָצָה לִתֵּן אֶת קֶרְבָּנוֹ לְכָל כּוֹהֵן שִׁירְצָה לְהִקְרִיבֻ, נוֹתֵן; וְהַעוֹר הַקֶּרֶבֶן וְעֲבוּדָתוֹ, לְאוֹתוֹ הַכּוֹהֵן בְּלֶבֶד שֶׁנָּתַן לוֹ.

ז. הָיָה הַכּוֹהֵן בַּעַל הַקֶּרֶבֶן בַּעַל מוֹם נוֹתֵן קֶרְבָּנוֹ לְאִנְשֵׁי מִשְׁמֶר, וְהַעוֹר שֶׁלָּהֶם. הָיָה זֶקֶן אוֹ חוֹלָה, שֶׁיְכוּל לַעֲבֹד עַל יְדֵי הַדַּחַק נוֹתֵן קֶרְבָּנוֹ לְכָל כּוֹהֵן שִׁירְצָה, וְהַעוֹר וְהַעֲבוּדָה לְאִנְשֵׁי מִשְׁמֶר; וְאִם אֵינוּ יְכוּל לַעֲבֹד כָּלֵל, הָרִי הַקֶּרֶבֶן נֹאכָל לְאִנְשֵׁי מִשְׁמֶר.

ח. הָיָה טָמֵא בְּקִרְבָּנוֹת הַצָּבוּר, וְכָל הַכּוֹהֲנִים טָמְאִים נוֹתְנוּ לְבַעֲלֵי מוֹמִין טְהוֹרִים שֶׁבְּאוֹתוֹ מִשְׁמֶר; וְהַעוֹר וְעֲבוּדָתוֹ, לְאִנְשֵׁי מִשְׁמֶר הַטָּמְאִים.

ט. הָיָה הַקֶּרֶבֶן שֶׁלְכוֹהֵן גָּדוֹל, וְהָיָה אוֹנֵן נוֹתְנוֹ לְכָל כּוֹהֵן שִׁירְצָה, וְהַעוֹר וְעֲבוּדָתוֹ לְאִנְשֵׁי מִשְׁמֶר: כִּיֵּן שֶׁכּוֹהֵן גָּדוֹל הָאוֹנֵן רָאוּי לַעֲבוּדָה, כִּמּוֹ שִׁיתְבָּאֵר הָרִי זֶה עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְקֶרְבָּנוֹ.

י. כָּל רֹאשׁ מִשְׁמֶר וּמִשְׁמֶר, מְחַלֵּק מִשְׁמֶרוֹ לְבִתֵּי אֲבוֹת, עַד שִׁיְהִיָּה כָּל בֵּית אָב וְאִנְשָׁיו עוֹבְדֵי בְּיוֹם אֶחָד מִיָּמֹת הַשָּׁבָת, וְהָאֲחֵר בְּיוֹם שְׁלֹאֲחֶרִיו, וְהָאֲחֵר בְּיוֹם שְׁלֹאֲחֶרִיו. וְכָל בֵּית אָב וְאָב, רֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנֶּה עָלָיו.

יא. וּמִמֵּין כּוֹהֵן גָּדוֹל, הוּא רֹאשׁ לְכָל הַכּוֹהֲנִים; וּמוֹשְׁחִין אוֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וּמְלַבִּישִׁין אוֹתוֹ בְּגָדֵי כְהֻנָּה גְדוֹלָה שְׁנֵאמַר "וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲרָיו . . ." (ויקרא כא, י). וְאִם אֵין שֵׁם שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה מְרַבֵּין אוֹתוֹ בְּבִגְדֵי כְהֻנָּה גְדוֹלָה בְּלֶבֶד, שְׁנֵאמַר "אֲשֶׁר-יוֹצֵק עַל-רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וּמִלֵּא אֶת-יָדוֹ, לְלִבֵּשׁ, אֶת-הַבְּגָדִים" (שם): כִּשֵּׁם שֶׁמִּתְרַבֶּה בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, כֵּךְ מִתְרַבֶּה בְּבִגְדִים.

יב. כִּיצַד מְרַבֵּין אוֹתוֹ בְּבִגְדִים: לוֹבֵשׁ שְׁמוֹנֶה בְּגָדִים וּפּוֹשְׁטֵן, וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ לְמַחֵר שְׁבַעַת יָמִים, יוֹם אַחֵר יוֹם שְׁנֵאמַר "שְׁבַעַת יָמִים, יִלְבָּשֶׁם הַכֹּהֵן תַּחֲתָיו מִבְּנָיו" (שמות כט, ל); וּכְשֶׁם שֶׁרְבוּי בְּגָדִים שְׁבַעַת כֵּךְ מְשִׁיחָה בְּשֶׁמֶן שְׁבַעַת, יוֹם אַחֵר יוֹם. וְאִם עֹבֵד קֹדֶם שִׁיתְרַבֶּה בְּבִגְדִים כָּל שְׁבַעַת, אוֹ קֹדֶם שִׁימָשַׁח כָּל שְׁבַעַת

עבודתו כְּשֶׁרָה: הוֹאִיל וְנִתְרַבָּה אוֹ נִמְשַׁח פַּעַם אַחַת, נַעֲשֶׂה כוֹהֵן גָּדוֹל לְכָל דָּבָר.

יג. אֵין בֵּין כוֹהֵן מְשֻׁחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לַמִּרְבָּה בְּגָדִים, אֲלֹא פָר שְׂמִיבִיא כוֹהֵן הַמְּשִׁיחַ, אִם שָׁגַג בְּאַחַת מִן הַמִּצְוֹת שְׁחִיב עָלֶיהָ חֲטָאת, שֶׁנֶּאֱמַר "אִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחֲטָא, לְאַשְׁמַת הָעַם" (ויקרא ד, ג); אֲבָל לְשָׂאֵר הַדְּבָרִים, שׁוּיִם הֵם.

יד. אֵין מַעֲמִידִין כוֹהֵן גָּדוֹל, אֲלֹא בֵית דִּין שְׁלֹשְׁבָעִים וְאַחַד. וְאֵין מוֹשְׁחִין אוֹתוֹ אֲלֹא בַיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר "בַּיּוֹם הַמִּשַּׁח אוֹתוֹ" (ויקרא ו, יג); וְכֵן אִם נִתְרַבָּה בְּבָגְדִים בְּלֶכֶד, אֵין מְרַבִּין אוֹתוֹ אֲלֹא בַיּוֹם. וְאֵין מְמַנִּין שְׁנֵי כוֹהֲנִים גְּדוֹלִים כְּאַחַת.

טו. וּמְמַנִּין כוֹהֵן אַחֵר, יִהְיֶה לְכוֹהֵן גָּדוֹל כְּמוֹ הַמִּשְׁנָה לַמֶּלֶךְ; וְהוּא הַנִּקְרָא סֶגֶן, וְהוּא הַנִּקְרָא מְמַנֶּה. וַיִּהְיֶה עוֹמֵד לִימִין כוֹהֵן גָּדוֹל תָּמִיד, וְזֶה כְּבוֹד הוּא לוֹ. וְכָל הַכוֹהֲנִים מִתַּחַת יַד הַסֶּגֶן.

טז. וְעוֹד מְמַנִּין קְתִיקוּלִין, לְהִיּוֹתֵן לַסֶּגֶן כְּמוֹ הַסֶּגֶן לְכוֹהֵן גָּדוֹל; וְאֵין פָּחוֹת מִשְׁנַיִם. וּמְמַנִּין אֲמֶרְכוּלִין, אֵין פָּחוֹת מִשְׁבַּעַה; וּמִפְתָּחוֹת הָעֶזְרָה בְּיָדָם רָצָה הָאֶחָד לִפְתָּח, אֵינוֹ יָכוֹל עַד שִׁיתְכַּנְסוּ כָּל הָאֲמֶרְכוּלִין וַיִּפְתָּחוּ.

יז. וּמְמַנִּין גִּזְבָּרִין מִתַּחַת יְדֵי הָאֲמֶרְכוּלִין, וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁלוֹשָׁה גִזְבָּרִין; וְהַגִּזְבָּרִין הֵן שְׂגוּבִין כָּל הַהִקְדָּשׁוֹת, וּפוֹדִין אֶת הַנִּפְדָּה מֵהֶן, וּמוֹצִיאִין אוֹתָן לַדְּבָרִים הָרְאוּיִין לְהוֹצָאָה.

יח. כוֹהֵן גָּדוֹל הַמְּשׁוּחַ קוֹדֵם לַמִּרְבָּה בְּגָדִים, וּמִרְבָּה בְּגָדִים הָעוֹמֵד לְשֶׁרֶת קוֹדֵם לַמְּשׁוּחַ שְׁעָבַר מִחֻמַּת קָרִי, וְהָעוֹבֵר מִחֻמַּת קָרִי קוֹדֵם לְעוֹבֵר מִחֻמַּת מוֹם, וְעוֹבֵר מִחֻמַּת מוֹם קוֹדֵם לְכוֹהֵן מְשׁוּחַ מְלַחְמָה, וּמְשׁוּחַ מְלַחְמָה קוֹדֵם לַסֶּגֶן, וְסֶגֶן קוֹדֵם לְקְתִיקוּל, וְקְתִיקוּל קוֹדֵם לְאֲמֶרְכוּל, וְאֲמֶרְכוּל קוֹדֵם לְגִזְבָּר, וְגִזְבָּר קוֹדֵם לְרֹאשׁ הַמִּשְׁמֶר, וְרֹאשׁ הַמִּשְׁמֶר קוֹדֵם לְרֹאשׁ בֵּית אָב, וְרֹאשׁ בֵּית אָב קוֹדֵם לְכוֹהֵן הַדְּיוּט מִשְׂאֵר הַכוֹהֲנִים. נִמְצָאוּ הַכוֹהֲנִים תָּמִיד שְׂמוּנָה מַעֲלוֹת, זֹו לְמַעְלָה מִזֹּו.

יט. כְּשִׁימוֹת הַמֶּלֶךְ, אוֹ כוֹהֵן גָּדוֹל, אוֹ אֶחָד מִשְׂאֵר הַמְּמַנִּים מַעֲמִידִין תַּחְתּוֹ בְּנוֹ אוֹ הָרְאוּי לִירְשׁוֹ, וְכָל הַקּוֹדֵם בְּנִחְלָה קוֹדֵם לְשֶׁרֶת הַמֵּת, וְהוּא שְׁיִהְיֶה מְמַלָּא מְקוֹמוֹ בְּחֻכְמָה, אוֹ בִּירְאָה אֶף עַל פִּי שְׂאִינוֹ כְּמוֹתוֹ בְּחֻכְמָה: שֶׁנֶּאֱמַר בַּמֶּלֶךְ "הוּא וּבָנָיו, בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל" (דברים יז, ב), מְלַמֵּד שֶׁהַמְּלָכוֹת יִרְשָׁה; וְהוּא הַדִּין, לְכָל שְׂרָרָה שֶׁבְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל שֶׁהַזִּכָּה לָהּ, זֹוּכָה לַעֲצֹמוֹ וּלְזַרְעוֹ.

כ. מְשׁוּחַ מְלַחְמָה אֵין בְּנוֹ מִתְמַנֶּה תַּחְתּוֹ לְעוֹלָם, אֲלֹא הָרִי בְּנוֹ כְּשֶׂאֵר הַכוֹהֲנִים: אִם נִמְשַׁח לְמַלְחָמָה, נִמְשַׁח; וְאִם לֹא נִמְשַׁח, לֹא נִמְשַׁח. וְכִשְׁפוֹהֵן מְשׁוּחַ מְלַחְמָה מִשְׁמֵשׁ בַּמִּקְדָּשׁ, מִשְׁמֵשׁ בְּאַרְבַּעַה כָּלִים כְּשֶׂאֵר כוֹהֲנִים.

כא. מַעֲלִין מִשְׂרָרָה לְשֶׁרֶרָה שֶׁהִיא גְּדוֹלָה מִמֶּנָּה, וְאֵין מוֹרִידִין אוֹתוֹ לְשֶׁרֶרָה שֶׁהִיא לְמִטָּה מִמֶּנָּה שֶׁמַּעֲלִין בְּקֶדֶשׁ, וְלֹא מוֹרִידִין לְעוֹלָם מִשְׂרָרָה שֶׁבְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל: אֲלֹא אִם סָרַח. וְכוֹהֵן גָּדוֹל שְׁעָבַר עֲבָרָה שְׁחִיב עָלֶיהָ מְלָקוֹת מְלָקִין אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין שְׁלֹשְׁלוֹשָׁה, כְּשֶׂאֵר מַחֲיָבֵי מְלָקוֹת; וְחוֹזֵר לַגְּדָלָתוֹ.

הַלְבוֹת בְּלִי הַמִּקְדָּשׁ פָּרָק ה'

א. כוֹהֵן גָּדוֹל צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה גָּדוֹל מִכָּל אַחֵיו הַכֹּהֲנִים בְּנוֹאִי, בְּכוֹחַ, בְּעֹשֶׁר, בְּחֻכְמָה, וּבִמְרָאָה: אִם אֵין לוֹ מָמוֹן כָּל הַכֹּהֲנִים נוֹתְנִין לוֹ מַשְׁלָהֶם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עֲשָׂרוֹ, עַד שִׁיעֲשִׁיר יוֹתֵר מִעֲשִׂיר שְׁבַבְלָן. וְאֵין אֶחָד מִכָּל אֱלוֹ מַעֲכָב, אֲלֹא כָּל זֶה לְמַצוֹה; אָבֵל אִם נִתְרַבָּה מִכָּל מְקוֹם, נִתְרַבָּה.

ב. וְחַיִּב כוֹהֵן גָּדוֹל לִנְהַג כְּבוֹד בְּעֲצָמוֹ, וְלֹא יִקַּל עֲצָמוֹ עִם שְׂאֵר הָעָם; וְלֹא יֵרְאוּ אוֹתוֹ עָרֹם, וְלֹא בְּבֵית הַכֶּסֶּא, וְלֹא בְּמִרְחֵץ, וְלֹא כְּשֶׁהוּא מִסְתַּפֵּר שְׁנֹאמֵר "הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֵיו" (ויקרא כא, ֶ), מִלְּמַד שְׁנוֹהֲגִין בּוֹ גְדֻלָּה יִתְרָה. רָצָה הוּא שִׁירְחָצוּ אַחֲרָיו עִמּוֹ, הִרְשׁוֹת בִּידוֹ.

ג. לֹא יִכְנָס לְבֵית הַמִּשְׁתָּה; וְלֹא לְסַעֲוֹדוֹת שְׁלֹרֶבִים, אֲפִלּוּ הֵם שְׁלֵמִים. אָבֵל הוֹלֵךְ הוּא, אִם רָצָה, לְבֵית הָאֵבֶל. וְכִשְׁהוּא הוֹלֵךְ, אֵינּוּ הוֹלֵךְ בְּעֶרְבוּבִיָּה עִם שְׂאֵר הַכֹּהֲנִים, אֲלֹא הַכֹּהֲנִים מִסְבִּין אוֹתוֹ, וְחוֹלְקִין לוֹ כְּבוֹד; וְהַסֵּגֵן מִמַּעַצְוֵו בֵּינוּ לְבֵין הָעָם, וְהַסֵּגֵן וּמִשׁוּחַ שְׁעֵבֶר מִיָּמִינוֹ, וְרֹאשׁ בֵּית אֵב וְהָאֵבִלִים וְכָל הָעָם מִשְׁמָאלוֹ. וְאוֹמֵר לְאֵבִלִים, תִּנְחָמוּ; וְהֵן מְכַבְּדִין אוֹתוֹ, כְּפִי כּוֹחַן.

ד. מֵת לוֹ מֵת אֵינּוּ יוֹצֵא אַחֲרָיו, וְאֵינּוּ יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ אוֹ מִן הַמִּקְדָּשׁ; וְכָל הָעָם בָּאִים לִנְחָמוֹ לְבֵיתוֹ. וְהוּא עוֹמֵד בְּשׁוֹרָה, וְסֵגֵן מִיָּמִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אֵב מִשְׁמָאלוֹ; וְאוֹמְרִים לוֹ אָנּוּ כִּפְרָתְךָ, וְהוּא אוֹמֵר לָהֶם תִּתְבָּרְכוּ מִן הַשָּׁמַיִם. וְכִשְׁמַבְרִין אוֹתוֹ, כָּל הָעָם מִסְבִּין עַל הָאָרֶץ; וְהוּא מִסֵּב עַל הַסֶּפֶסֶל.

ה. וְאֵינּוּ קוֹרֵעַ עַל מֵתוֹ כְּשֶׁאֵר הַכֹּהֲנִים, שְׁנֹאמֵר "וּבִגְדֵיו לֹא יִפְרֹם" (ויקרא כא, ֶ); וְאִם קָרַע, לוֹקָה. אָבֵל קוֹרֵעַ הוּא מִלְּמִטָּה, כִּנְגֵד רִגְלָיו. וְאֵינּוּ מְרַבֵּה פָּרַע לְעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר "אֶת-רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע" (שם) וְאֲפִלּוּ בַּעַת שְׁלֹא יִכְנָס לְמִקְדָּשׁ; אֲלֹא מִסְפֵּר מַעֲרַב שַׁבָּת לְעַרְב שַׁבָּת. וְאֵינּוּ מִסְפֵּר בַּתַּעַר אֲלֹא בְּזוּג רֹאשׁ שַׁעֲרָה זוֹ בְּעִיקָר זוֹ, עַד שִׁירְאָה כָּאלוֹ הוּא צָמַח כְּאֶחָד שְׁנֹאמֵר "רֹאשִׁם לֹא יִגְלַחוּ, וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ; כָּסוּם יִכְסְמוּ, אֶת-רֹאשֵׁיהֶם" (יחזקאל מד, כ).

ו. וּבֵית יְהִיָּה לוֹ מוֹכֵן בַּמִּקְדָּשׁ, וְהִיא הַנִּקְרָאת לְשִׁפְת כוֹהֵן גָּדוֹל. וְכְבוֹדוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ שִׁיְהִיָּה יוֹשֵׁב בַּמִּקְדָּשׁ, כָּל הַיּוֹם; וְלֹא יֵצֵא אֲלֹא לְבֵיתוֹ בְּלִבָּד, בְּלִילָה אוֹ שַׁעֲה אוֹ שְׁתֵּים בַּיּוֹם. וְיְהִיָּה בֵּיתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם, וְאֵינּוּ זֶז מִשָּׁם.

ז. וְכוֹהֵן גָּדוֹל דָּן, וְדָנִין אוֹתוֹ, וּמַעֲיִדִין עָלָיו; וְאֵין דָּנִין אוֹתוֹ דִּינֵי נַפְשׁוֹת אֲלֹא בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל בְּלִבָּד, שְׁנֹאמֵר "כָּל-הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלָיֶךָ" (שמות יח, כב). הִיָּה יוֹדֵעַ יַעֲדוֹת אֵינּוּ חַיִּב לְהַעֲיִדָהּ, וְאֲפִלּוּ בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל: שְׁזֶה אֵינּוּ כְּבוֹד לוֹ, שִׁילֵךְ וַיַּעֲיֵד. וְאִם הִיָּתָה יַעֲדוֹת לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הָרִי זֶה הוֹלֵךְ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל, וּמַעֲיֵד לוֹ.

ח. וְכִבֵּר בְּאַרְנוֹ בְּסִפֵּר חֲמִישִׁי שֶׁהוּא אֶסוּר בְּאַלְמָנָה, וּמַצוֹה עַל הַבְּתוּלָה. וְאֵינּוּ נוֹשֵׂא שְׁתֵּי נָשִׁים; וְאִם נָשָׂא שְׁתֵּים, אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲבֹד בַּיּוֹם הַצּוֹם עַד שִׁיִּגְרֹשׁ אַחַת. וְחוֹלֵץ, וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ; וּמִיָּבָמִין אֶת אִשְׁתּוֹ. וְאִם גִּרֵּשׁ אִשָּׁה, מִתֵּרֵת לְהַנָּשֵׂא לְשְׂאֵר הָעָם.

ט. בְּזִמָּן שְׁכוֹהֵן גָּדוֹל נִכְנָס לְהִיכָל לְהַשְׁתַּחֲוֹת, שְׁלוּשָׁה אוֹחֲזִין

בו, אחד בימינו ואחד בשמאלו, ואחד באבנים טובות שלאפוד מאחוריו; ויפנס להיכל, וישתחוה. וכיון שישמע הסגן קול רגליו שלכוהן גדול שהוא יוצא, מגביה לו את הפרכת; ואחר שיצא, יפנסו אחיו הכוהנים וישתחוו ויצאו.

י. בכל יום שירצה להקטיר הקטרת, מקטיר. ונוטל חלק בראש בקדשי המקדש כלן. כיצד: פשירצה, אומר זו החטאת שלי וזה האשם שלי; ואינו עובד בפס, אלא כל עת שירצה להקריב, מקריב כל מה שירצה. והרי הוא בקדשי הגבול, כשאר הכוהנים.

יא. בזמן שרוצה כוהן גדול להקריב, היה עולה בכבש והסגן מימינו; הגיע למחצית הכבש, תפסו הסגן בימינו והעלהו, והושיט לו הכוהן שהוא מוליך את ראש העולה, האברים שבידו; וסומך עליהן, וזורקן לאש. וכך היו מושיטין לו שאר האברים כל אחד ואחד נותן אברים שבידו לראשון, והראשון נותן לכוהן גדול; והוא סומך, וזורק לאש.

יב. ואם רצה לסמך בלבד, ויהיה אחד זורק לאש עושה. ואין שם סמיכה על האברים אלא לכוהן גדול בלבד, מפני כבודו; אבל כל הסמיכות, על בעלי חיים הם.

יג. כשיגדיל הכוהן, ויעשה איש הרי הוא כשר לעבודה; אבל אחיו הכוהנים לא היו מניחין אותו לעבד במקדש, עד שיהיה בן עשרים שנה. ואינו נכנס לעזרה לעבודה תחלה, אלא בשעה שהלויים אומרים שירה.

יד. אין הכוהן עובד תחלה, וכן כוהן גדול אינו עובד תחלה עד שיביא עשירית האיפה משלו, ועובדה בידו: שנאמר "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה", ביום המשח אתו" (ויקרא ו, יג). ואם עבד קדם שיביא עשירית האיפה, וכן כוהן גדול שעבד בכהנה גדולה קדם שיביא עשירית האיפה עבודתו כשרה.

טו. כוהן שלא עבד עדין מימיו, שמנו אותו כוהן גדול הרי זה מביא עשירית האיפה, ועובדה בידו תחלה כשאר חנוך כל כוהן הדיוט; ואחר כך מקריב עשירית האיפה שניה, שהיא חנוך כוהן גדול; ואחר כך מקריב עשירית האיפה שלישית, שהיא חבתי כוהן גדול שמקריב בכל יום כמו שיתבאר: ומעשה שלשתן, שווה הוא.